

DRAGOCJENI DOPRINOS HRVATSKOJ ANIMALISTICI

Izdvajanje crteža animalističkih motiva Grge Marijanovića iz cjeline njegovog opusa u zasebno polje likovnog izričaja, ima posve opravdane razloge: izabrani radovi (sedamnaest crteža nastalih u razdoblju od 1985. do 1996.) su cjelovito djelo, dorečeno i suglasno unutar sebe, istovrsno ne samo u motivu i tehnici (krejon na papiru), već i u stilskoj dosljednosti, izričajnoj srodnosti i ekspresivnosti. Ovi su crteži mala remek-djela i dragocjeni doprinosi hrvatskoj animalistici. Po jezgrovitom i sintetičnom zahvatu, neposrednosti improvizacije i zgusnutosti koncentracije ugrađuju se u tradicionalne vrijednosti našeg animalizma, u ono što su u slikarstvu ostvarili Mašić sa svojim guskama, Kraljević s bikom, ždrijepcem i divljim patkama, Becić s divljim zečevima, Filakovac s lavovima, tigrovima i bikovima na livadi.

Marijanović je izgovarao ono od trenutka, hvatao suštinu, ulančavao u likovni sustav stanja vlastite osjetljivosti i razloge ljudskog i umjetničkog trajanja. Njegove su životinje u pokretu, pojedinačno ili u skupinama, u krdu, u paru, u borbi za vrstu, u divljem bijesu, u dubokom zovu prirode kada pobjeđuju nagoni. Bikovi, jeleni, medvjedi, risovi, vukovi, psi, konji u trku, u naporu odrađivanja dana, mukotrpnog života, u vuči ili šlajsu, s teškim samarom, dok udišu mirise zemlje, moć goranskih šuma i planina. Percipirao ih je žive, u čast instinktu, životnosti, fenomenu života. Crteži, premda realistični i s prepoznatljivim pojedinostima, već u samoj zamisli i u naravi crtačke strukture nose redukcijsku logiku i elementarnost. Otkrivaju ne samo vrsnog crtača čiji potez proizlazi iz istinskog stvaralačkog nerva i neposrednog doživljaja, već i vrsnog animalistu s osjećajem za iskonsku moć životinjskog svijeta.

Ekspresivnost njegovih crteža nosi linija. Artikulira se u žestini naboja koji odražava autorovu koncentraciju na tjeskobne unutrašnje dijaloge. Uvijek je to linija koja opisuje, koju vodi impuls, u kojoj se osjeća snaga i pokretljivost ruke. U kreativnom zanosu ona se umnožava stvarajući vibratna ustrojstva i rafiniranu strukturu tkiva, dinamizira prostor i pojačava pokret. Rijetko kada crtačko tkivo tako pulsira svojim vibrantnim elementima kao u ponajboljim Marijanovićevim trenucima. Primjerice, crtež bika iz 1989. priziva iskon, primarna stanja divlje snage. Bik je sam u praznini apstraktnog prostora, čvrst poput skulpture, ali postoji u pokretu. Sve silnice poteza i kretne njegova tijela privedene su cjelini. U gustoći i zbijenosti poteza odmataju taloge koji nose ritam unutrašnjih glasova i iskustvo ljudskih tragova. Reski potezi sabiru, sjenčanjem stupnjevani prijelazi umekšavaju. Efekti svjetla i sjena stvaraju plasticitet. A linije, usprkos ošttrini, brzini i odrješitosti izvođenja, ostvaruju vlastite tijekove napetih ritmova i dramatičnih odnosa zadržavajući pritom poetiku motiva i lakoću zapisa. Uvjerljivo, iskreno i nenametljivo govore o suštini crteža, o direktnom odnosu autor – crtež, o zadaći autorove ruke i autorova duha.

Ovaj crtač od zamaha, živog oka i s darom za opservaciju, bio je najsigurniji i najneposredniji u izražavanju doživljaja pripitomljene divljine i određivanju biti pokreta, najsnažniji u ekspresiji silovitog poteza i brze reakcije, najvrijedniji u neobuzdanosti žestokih pokreta kojima naznačuje akciju duha, u uznemirenim linijskim odnosima, u silovitosti rukopisa i grafičkoj tenziji, u zanosu i vrelini vizije.

Proživio je u tišini više od pet desetljeća predanog stvaralačkog rada u kojemu je crta uvijek bila čvrsti temelj i oslonac. U svom dugom, osamljeničkom umjetničkom trajanju nije mario za uspjeh niti za izložbe. Iako dobro upoznat s avangardnim stremljenjima, ostao je dosljedan figurativac. Tih, samozatajan, udaljen od središta likovnih zbivanja, koliko od Rijeke toliko od Zagreba, rijetko je govorio o sebi. Ali radio je predano. Stotine slika i crteža, skulptura i reljefa te predmeta primijenjene umjetnosti, dostojna su ostavština koja poziva na obveze.

Branka Arh

ŽIVOTOPIS

Rođen je 3. kolovoza 1933. u Zlarinu. Nakon završene srednje škole primijenjene umjetnosti (zidni odsjek – fresco) u Splitu, radio je kao scenograf u splitskom kazalištu. Godine 1965. odlazi u Italiju na usavršavanje fresco slikarstva i mozaika. Nastavlja tako očevu slikarsku tradiciju (otac, Vlado Marijanović, rođen u Livnu 1906., završio je likovnu akademiju u Rimu, istaknuti fresko slikar, pejzažist i portretist). Godine 1967. odlazi u Pariz da bi proučio slikarstvo francuskog impresionizma. Godine 1972. diplomirao je slikarstvo na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Mladena Veže. Od 1961. živio je i radio u Delnicama kao likovni pedagog. Predavao je povijest umjetnosti na Gimnaziji i likovnu kulturu u Osnovnoj školi Ivana Gorana Kovačića. Za pedagoški rad dobio je niz priznanja.

Blizak prirodi, autor je brojnih goranskih krajolika i prikaza života Gorana, vrstan animalist (prve nagrade za animalističke crteže (Strasbourg 1991., Volosko 1992., Pariz 1996.), zapaženi portretist (IvoTijardović, Dušan Prašelj, Zoran Kompanjet, Vlatko Pavletić), karikaturist, ilustrator knjiga primorsko-goranskih pjesnika. Jedan je od utemeljitelja i sudionik 1. saziva Goranske kiparske radionice u Lokvama (skulptura u drvu *Prednji zboj kirijaških kola*, 1979.). Bio je širok u svojim kreativnim afinitetima: slikarstvo (ulje, pastel), crtež (krejon), zidno slikarstvo (freske), skulpture (drvo, kamen, gips) i reljefi (duborez), mozaici, predmeti primijenjene umjetnosti (nakit, lovački noževi, jelenji rogovi), uređenje i restauracija sakralnih objekata, uređenje interijera (Lovački dom Delnice, Motel Gerovo, Motel Vrbovsko, Motel Lokve), scenografija (opere Aida, Tosca, Turandot, Carmen, Giselle).

Ostvario je pedesetak samostalnih i dvadesetak skupnih izložaba u Hrvatskoj i u inozemstvu. Preminuo je u Rijeci, 29. srpnja 2009.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

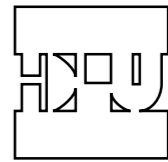
1958. Split, Vijećnica
1959. Makarska, Hotel Tučepi
1960. Travnik, Zavičajni muzej
1961. Travnik, Izložbeni paviljon
1966. Delnice, Sala DIP-a
1974. Crikvenica, Narodna knjižnica i čitaonica
1977. Krefeld, Galerija Krüll
1979. Zagreb, Klub Gorana
1982. Delnice, Dom JNA
1984. Opatija, Hotel Slavija
1986. Rovinj, Galerija Blagojević
1988. Delnice, Dom JNA
1990. Rijeka, Galerija Jadroagent (animalistika)
1991. Strasbourg, Council of Europe
1992. Schwandorf (Njemačka), Gradska vijećnica Lukovdol, Goranovo proljeće
1993. Opatija, Galerija Admiral Zagreb, Društvo Gorana Regensburg (Njemačka), Theater und Galerie
1995. Zagreb, Izložba lovstva Hrvatske Rijeka, Dvorana mladosti, Izložba lovstva Hrvatske Zagreb, Izložbeni prostor livanjske zajednice (izložba crteža) Novi Vinodolski, Knjižnica i čitaonica (izložba crteža)
1996. Ronjgi, KPD Ivan Matetić Ronjgov Novi Vinodolski, Knjižnica i čitaonica (Glazbene impresije) Crni Lug, Nacionalni park Risnjak Rijeka, Filodrammatica
1997. Rijeka, Društvo Gorana Delnice, Bistro "Mir" (crteži i akvareli)
1999. Delnice, Lovački dom Mrzle Vodice (sakralni motivi)
2000. Lovran, Vila Frappart Delnice, Dom HV, Goranovo proljeće
2001. Lukovdol, Zavičajni muzej (Portreti književnika)
2002. Delnice (Polane), Lovačke impresije (izložba posvećena životinjama i ljudima – lovcima, kroz karikaturu)

NAGRADE:

Prva nagrada na Council of Europe, Strasbourg 1991. za crtež *Vukovi*
Prva nagrada na Mandraču, Volosko 1992. za crtež *Bik*
Prva nagrada na Salonu europskog slikarstva animalizma u Parizu 1996. za crtež *Medvjed*.

POPIS IZLOŽAKA

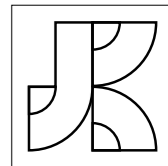
1. U potrazi, 1985., krejon na papiru, 60 x 70 cm
2. Ranjeni jelen, 1988., krejon na papiru, 70 x 80 cm
3. Hrt, 1989., krejon na papiru, 50 x 60 cm
4. Crni bik, 1989., krejon na papiru, 70 x 100 cm
5. Šlajs I, 1989., krejon na papiru, 70 x 100 cm
6. Samarica, 1989., krejon na papiru, 50 x 40 cm
7. Oštra igra, 1989., krejon na papiru, 70 x 100 cm
8. Bijesni pas, 1990., krejon na papiru, 60 x 50 cm
9. Borba bikova, 1990., krejon na papiru, 70 x 70 cm
10. Bijes I, 1991., krejon na papiru, 70 x 80 cm
11. Šlajs II, 1992., krejon na papiru, 40 x 60 cm
12. Šlajs III, 1993., krejon na papiru, 100 x 70 cm
13. Bijes II, 1993., krejon na papiru, 95 x 85 cm
14. Kroćenje vranca, 1993., krejon na papiru, 70 x 80 cm
15. Razigranost, 1996., krejon na papiru, 70 x 100 cm
16. Derbi I, 1996., krejon na papiru, 70 x 100 cm
17. Derbi II, 1997., krejon na papiru, 70 x 100 cm

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA
RIJEKA

Izdavač: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Rijeka, Korzo 28/II, Tel: 051/332-494, 338-809

Za izdavača: Damir Šegota
Organizator: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Predgovor: Branka Arh
Oblikovanje kataloga: Branko Lenić
Tisak kataloga: Zambelli
Br. kataloga: 10/10
Naklada: 300 komada

GALERIJA
JURAJ
KLOVIĆ
RIJEKA

